

Alex Vanopslagh's tale ved Folketingets åbning

Taler

Alex Vanopslagh
Formand for Liberal Alliance

Dato

3. oktober 2019

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Tak for det. Det er en helt særlig og stor ære for mig at stå her på Folketingets talerstol for første gang i mit liv, hvor jeg skal holde min første tale – og så endda som partileder under Folketingets åbningsdebat. Det er jeg meget berørt over, og jeg føler mig ydmyg i den situation. Jeg kan ikke ligefrem påstå, at jeg er den partileder, der har det største parti bag sig, men jeg kan trøste mig med, at nu, hvor Venstre har skiftet ud på formandsposten, er jeg ikke længere den mest uerfarne partileder. Så hvis hr. Jakob Ellemann-Jensen har brug for et godt råd fra en mere erfaren partilederkollega, kan hr. Jakob Ellemann-Jensen trygt komme til mig.

Danmark er vores hjem, det er det sted, hvor vi trives, og som vi føler os forpligtet på. Danmark er også de mennesker, som vi holder af, som vi føler et særligt bånd til, ja, Danmark er noget, der er større end os selv. Men en ting er Danmark ikke: Danmark er ikke en opfindelse. Når statsministeren påstår den slags, er det noget vrøvl, for Danmark er ikke nogens opfindelse og da slet ikke Socialdemokratiets opfindelse. Danmark er derimod formet af generation på generation af hårdtarbejdende mennesker, som har vist initiativ og samfundssind, og som er gået sammen om at skabe virksomheder, foreninger og friskoler og organisationer, der kunne skabe et bedre samfund, skabe det Danmark, vi kender.

Den eneste grund til, at velfærdsstaten stadig hænger sammen, at humlebien flyver, er danskernes livsindstilling og deres værdier. Der er mange, der arbejder, selv om det ikke altid kan betale sig, og der er mange, der starter nye virksomheder op, bare fordi de ikke kan lade være, og så er der mange, der står tidligt op og gør deres bedste, endda helt uden at nogen fra kommunen har bedt dem om det. Danmark er skabt af vores gode borgerlige værdier og vores liberale traditioner – vores tradition for at have frihed til at sætte iværk i lokalsamfundet

og på markedet, vores tradition for at være åbne og vende os ud mod verden og handle med den og vores tradition for at have stærke borgere, som af egen fri kraft og vilje er noget for hinanden.

Der skal være en sammenhæng mellem de værdier, altså vores indre kompas, og så incitamenterne, de belønninger, der er omkring os, for det er kun på den måde, at humlebien kan blive ved med at flyve, og derfor er det også bydende nødvendigt, at vi slår fast, at danskerne skal være noget for hinanden og sig selv, inden de er noget for statskassen. Det er for mig at se den vigtigste årsag til, at vi skal have lavere skat og mere privat velfærd, for så kan vi bruge mere tid sammen med dem, vi holder af. I stedet for at arbejde solen sort for det høje skattetryk, kan vi få råd til den private velfærd, hvor der måske er mulighed for en velfortjent familerejse, og hvor der er mulighed for at sende sine børn i en friskole.

Når statsministeren taler om velfærden først, er det jo statsministerens velfærd, systemets velfærd, ikke den velfærd, man selv har valgt. Og det er desværre ikke en selvfølge, at systemvelfærden gør det godt. Det gjorde et ret stort indtryk på mig forleden, da jeg var ude at besøge en enlig mor på kontanthjælp, og jeg har siden forsøgt at rejse en debat om det, jeg så, det, jeg kalder åndelig fattigdom, altså den fattigdom, hvor man nok har råd til smartphones, smøger og solarie, men ikke har modet til at komme i gang med livet igen. Og her nytter paroler om ret og pligt, noget for noget, eller så tag dig dog sammen, ikke spor. For det kan alt sammen blive meget abstrakt for den, der ikke føler nogen pligt, for den, der ikke føler, der er noget at få, eller for den, der ikke har noget at tage sig sammen med. Når først systemet har gjort en afhængig og passiv, kan det være svært at komme tilbage til livet igen. Hvis aldrig man har kendt glæden ved at have et ansvar, er det jo sin sag at få at vide, at man bare skal tage sig sammen. Hvis først man er fanget i den åndelige fattigdomsfælde, kræver det noget helt særligt at slippe væk.

Der har den materialistiske venstrefløj lidt for længe haft blikket stift rettet mod pengene og glemt, hvad det er, der betyder noget for os mennesker, nemlig at vi har mod på tilværelsen, og at der er håb, initiativ og planer for fremtiden. Desværre er prisen for de relativt høje ydelser, den generøse hjælp fra systemet, at der er et system, der tillader sig at piske folk rundt i manegen og gøre mennesker på kanten af samfundet mere modløse.

Jeg tror, vi skal bevæge os i en anden retning – for at bruge et moderne og efterhånden fortærsket udtryk skal vi have et paradigmeskifte – beskæftigelsesindsatsen skal nytænkes i retning af lavere ydelser, ja, bevares, men også en større involvering af civilsamfundet, flere gulerødder, mere opmuntring. Ja, i det hele taget tror jeg, at vi skal blive bedre til at opmuntre hinanden, opmuntre hinanden til at tage ansvar, til at gøre det rigtige og til at værdsætte de værdier, der bærer det hele i vores dejlige samfund. Vi er havnet i den situation, at staten bliver større og større, fordi vi insisterer på at fodre den med nye opgaver, hver gang borgerne oplever det mindste problem.

Konsekvensen er, at danskernes forventninger både til omfanget af servicen, men også serviceniveauet vokser og vokser – det tror jeg egentlig vi alle sammen kan mærke herinde – men deres skuffelser vokser jo også, når de indser, at forventningerne umuligt kan indfris. (*Der nyses i salen*). Prosit! Der skal vi passe på, at vi ikke ender i en situation, hvor vi gradvis glemmer vores iboende kraft til at forandre livet til det bedre og vores egne muligheder for at samarbejde og skabe løsninger på vores udfordringer. Det er jo trods alt det, vi har gjort i årtier, og jeg kan endda se, at der er et tværpolitisk samarbejde om at hjælpe med nys og lignende, og det understreger meget vel pointen.

Vi står i det lidt mærkelige paradoks, at der aldrig er blevet brugt flere penge på velfærden, og angiveligt har der aldrig manglet så mange penge til velfærd. For selv om den offentlige sektor er marineret i penge, hører vi stadig væk om borgere, der ikke kan få politiet ud, når der er indbrud og overfald. Vi hører stadig om plejehjem med vakuumpakket mad og ét ugentligt bad og om børn, der på tragisk vis svigtes i nogle af landets dyreste daginstitutioner, alt imens der aldrig er blevet brugt flere penge i den offentlige sektor.

Derfor vil jeg egentlig gerne give statsministeren ret. For statsministeren sagde selv i tirsdags, at de øgede milliarder til velfærd ikke ville kunne mærkes af danskerne i hverdagen, at man ikke bare kunne løse det her med flere penge, og det synes jeg egentlig var en modig melding fra statsministeren. Jeg har sjældent set så korrekt en diagnose kombineret med så forkert en kur, for kuren virker til at være den samme, som man har givet velfærdsstaten, siden min far var knejst: Send flere penge, find på nye skatter, højere udgifter, højere afgifter. Men hvis sygdommen er, at velfærden er sandet til i bureaukrati og rigide regler og mangel

på nytænkning, så er kuren mere frihed, mere konkurrence, mere liberal politik. Der skal gives mere frihed til borgerne og til velfærdsinstitutionerne. Det må jo være op til de ansatte og til lederne på de enkelte skoler og de enkelte plejehjem og de enkelte daginstitutioner helt uden bureaukrati og snærende regler at finde ud af, hvordan de indretter sig bedst.

Så tror jeg, at borgerne skal have meget mere indflydelse, og borgerne kan vi give indflydelse gennem det frie valg, til frit at vælge på alle velfærdshylder både mellem offentligt og privat. For det er altså ligegyldigt, hvilken farve katten har, bare den fanger mus. Med friheden følger der selvfølgelig også noget ansvar og nogle konsekvenser. Det er jo faktisk det, der går ind og erstatter bureaukratiet et eller andet sted. Så hvis der er en daginstitution, der efterlader børn grædende alene i timevis, så må den jo lukke og slukke og give plads til noget nyt og noget bedre, når borgerne vælger den fra, og så kan vi også sikre, at de veldrevne institutioner i højere grad bliver belønnet. Derfor må det aldrig blive et mål i sig selv, at velfærden kun leveres af det offentlige. For vi er jo altid enige om, at monopoler er skidt, når de er private, og det gælder selvfølgelig også de offentlige.

Jeg tror, vi skal have modet til at slippe den offentlige sektor helt fri, vi skal turde give borgerne mere ansvar, mere frihed, for deres viden overgår jo selvfølgelig langt vores, når det handler om, hvad der er bedst for dem selv. En tidligere formand for Socialdemokratiet spurgte i sin tid: Kan vi ikke gøre det lidt bedre? Lidt bedre til at imitere Poul Nyrup Rasmussen kan jeg helt sikkert blive, men den gode nyhed er, at jo, vi kan gøre det meget bedre. For Danmark er et dejligt land med gode borgerlige værdier og dejlige liberale traditioner, og sådan et samfund skal man ikke være bange for at overlade mere ansvar til. Tværtimod er det nok snarere forudsætningen for, at også fremtiden bliver fuld af muligheder, velstand, trivsel og bedre velfærd. Tak for ordet.

Kilde

ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Liberal Alliance, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/alex-vanopslaghs-tale-ved-folketingets-aabning>